

Nordland fylkeskommune
Fylkeshuset
8048 BODØ

Deres ref

Vår ref
26/815-2

Dato
6. mars 2026

Spørsmål om hvem som er utelukket fra valg til fylkestinget etter valgloven § 3-3 andre ledd bokstav c

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til e-post 24. februar 2026 fra fylkesordfører Eivind Holst til Valgdirektoratet. Henvendelsen gjelder om en kommunalsjef/etatssjef i en kommune i fylket er valgbar til fylkestinget. Valgdirektoratet har oversendt henvendelsen til departementet for besvarelse.

Gjeldende rett

Valgloven § 3-3 andre ledd inneholder bestemmelser om hvem som ikke er valgbare til fylkestinget eller kommunestyret:

(2) Utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret er

a. statsforvalteren og assisterende statsforvalter

b. kommunedirektøren i fylkeskommunen eller kommunen og hans eller hennes stedfortreder

c. kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå i fylkeskommunen eller kommunen

d. sekretærer for fylkestinget eller kommunestyret

e. den som har ansvaret for regnskapsfunksjonen i fylkeskommunen eller kommunen

f. de som foretar revisjon av fylkeskommunen eller kommunen

g. ansatte i fylkesrådets eller kommunerådets sekretariat som har fått myndighet delegert fra rådet.

Spørsmålet i henvendelsen gjelder hvordan bokstav c, som fastsetter at utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret er «kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå i fylkeskommunen eller kommunen», skal tolkes.

Departementets vurdering

Departementet ser at ordlyden i valgloven § 3-3 andre ledd bokstav c kan skape noe tvil om bestemmelsen skal tolkes slik at «kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå» i både fylkeskommunen og kommunen er utelukket fra valg til så vel fylkestinget som kommunestyret. Etter departementets vurdering skal bestemmelsen ikke forstås slik. Dette følger slik departementet ser det både av den historiske utviklingen til bestemmelsen og av sammenhengen i regelverket.

Utviklingen til bestemmelsen

Valgloven § 3-3 andre ledd viderefører innholdet i § 3-3 i valgloven 2002, jf. Prop 45 L (2022–2023) s. 273:

I andre og tredje ledd videreføres reglene for valgbarhet ved kommunestyre- og fylkestingsvalg som i dag fremgår av valgloven § 3-3 tredje til femte ledd.

Valgloven 2002 § 3-3 tredje og fjerde ledd lød:

(3) Utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret er:

- a) statsforvalteren og assisterende statsforvalter og*
- b) den som i vedkommende kommune eller fylkeskommune er*
 - kommunedirektør eller dennes stedfortreder,*
 - kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå,*
 - sekretær for kommunestyret eller fylkestinget,*
 - ansvarlig for regnskapsfunksjonen,*
 - den som foretar revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.*

(4) I fylkeskommuner eller kommuner som har parlamentarisk styreform, er ansatte i sekretariatet til rådet som har fått myndighet delegert fra rådet, ikke valgbare.

§ 3-3 tredje ledd bokstav b andre strekpunkt fastsatte at utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret er den som i vedkommende kommune eller fylkeskommune er «kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå».

Forløperen til bestemmelsen i valgloven 2002 finner vi i valgloven 1985 § 13 andre og tredje ledd:

Utelukket fra valg til fylkestinget er fylkesmannen, assisterende fylkesmann og den som i vedkommende fylkeskommune er administrasjonssjef eller dennes stedfortreder, er sekretær for fylkestinget, er leder av forvaltningsgren, har ansvaret for regnskapsfunksjonen i fylkeskommunen eller foretar revisjon for fylkeskommunen.

Utelukket fra valg til kommunestyret er fylkesmannen, assisterende fylkesmann og den som i vedkommende kommune er administrasjonssjef eller dennes stedfortreder, er sekretær for kommunestyret, er leder av forvaltningsgren, har ansvar for regnskapsfunksjonen i kommunen, eller foretar revisjon for kommunen.

Valgloven 2002 § 3-3 tredje og fjerde ledd videreførte bestemmelsene i valgloven 1985 § 13 tredje og fjerde ledd, jf. Ot.prp. nr. 45 (2001–2002) s. 255, Innst. O. nr. 81 (2001–2002) og Innst. O. nr. 46 (2002–2003).

Hvem som er utelukket fra valg til henholdsvis fylkestinget og kommunestyret er i valgloven 1985 § 13 regulert i to ulike ledd. Andre ledd regulerer hvem som ikke er valgbare til fylkestinget, og tredje ledd regulerer hvem som ikke er valgbare til kommunestyret. Det fremstår dermed klart av ordlyden i 1985-loven at en person som innehar en stilling i kommunen som nevnt i tredje ledd, ikke dermed er utelukket fra valg til fylkestinget etter andre ledd. Dette fremgår også etter departementets vurdering av ordlyden i 2002-loven, om enn ikke like klart.

Det er ingenting i forarbeidene hverken til valgloven 2002 eller 2023 som tilsier at disse lovene skal tolkes annerledes enn 1985-loven når det gjelder dette spørsmålet, selv om bestemmelsene er slått sammen og språklig er noe annerledes utformet. Tvert imot fremgår det av forarbeidene til både valgloven 2002 og 2023 at det har vært meningen å videreføre gjeldende rett, dvs. bestemmelsene i valgloven 1985 § 13 andre og tredje ledd.

Sammenhengen i regelverket

Departementet mener at også sammenhengen i regelverket taler for denne forståelsen. Dersom ordlyden i valgloven § 3-3 andre ledd bokstav c skulle tolkes slik at «kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå» i både fylkeskommunen og kommunen er utelukket fra valg til så vel fylkestinget som kommunestyret, ville det etter departementets vurdering også ha betydning for hvordan andre bestemmelser i samme paragraf som er utformet på samme måte, skulle tolkes.

Valgloven § 3-3 tredje ledd lyder:

De som ellers ville ha vært utelukket fra valg til fylkestinget eller kommunestyret på grunn av sin stilling, er likevel valgbare hvis de fratrer stillingen før fylkestinget eller kommunestyret trer i funksjon.

Det er etter departementets vurdering åpenbart at denne bestemmelsen må forstås slik at en person som ikke er valgbar til kommunestyret på grunn av sin stilling, må fratre før *kommunestyret* trer i funksjon. Når *fylkestinget* trer i funksjon, kan ikke ha noen betydning for om vedkommende er valgbar til kommunestyret.

Dette støtter etter departementets vurdering at valgloven § 3-3 andre ledd ikke kan tolkes slik at «kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå» i både fylkeskommunen og kommunen er utelukket fra valg til så vel fylkestinget som kommunestyret.

Oppsummering

Etter departementets vurdering omfatter valgbarhetsbegrensningen i valgloven § 3-3 andre ledd bokstav c bare stillinger i den aktuelle fylkeskommunen ved valg til fylkestinget og bare stillinger i den aktuelle kommunen ved valg til kommunestyret.

Med hilsen

Marie Svendsen Mjøsund (e.f.)
kst. avdelingsdirektør

Jan Morten Sundeid
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Valgdirektoratet